

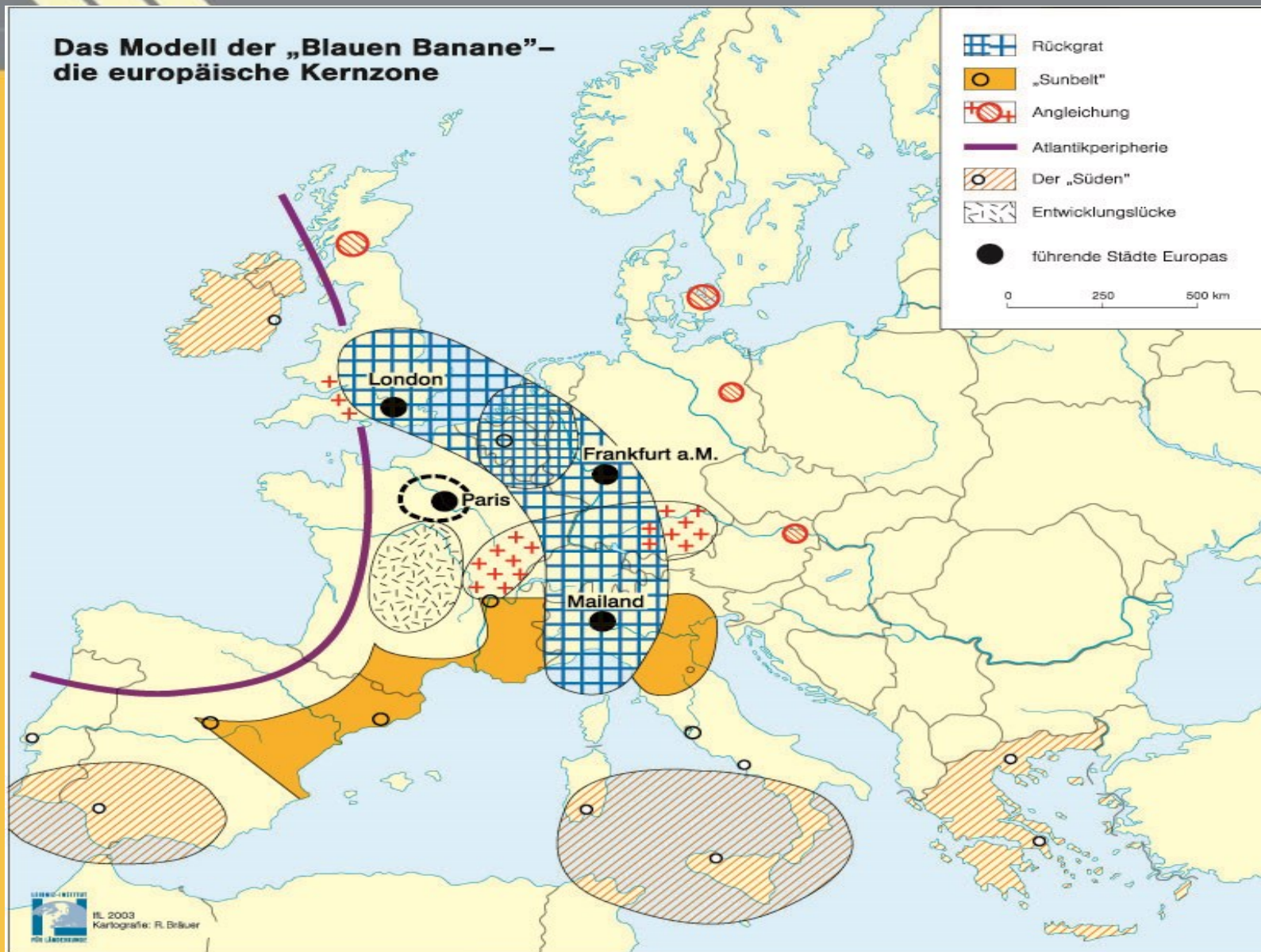
Kelet-Közép-Európa társzerkezete európai dimenzióban

Prof. Dr. Rechnitzer János

Tudományos tanácsadó, egyetemi
tanár

MTA KRTK RKI Nyugat-magyarországi
Osztály, Győr

Das Modell der „Blauen Banane“ – die europäische Kernzone

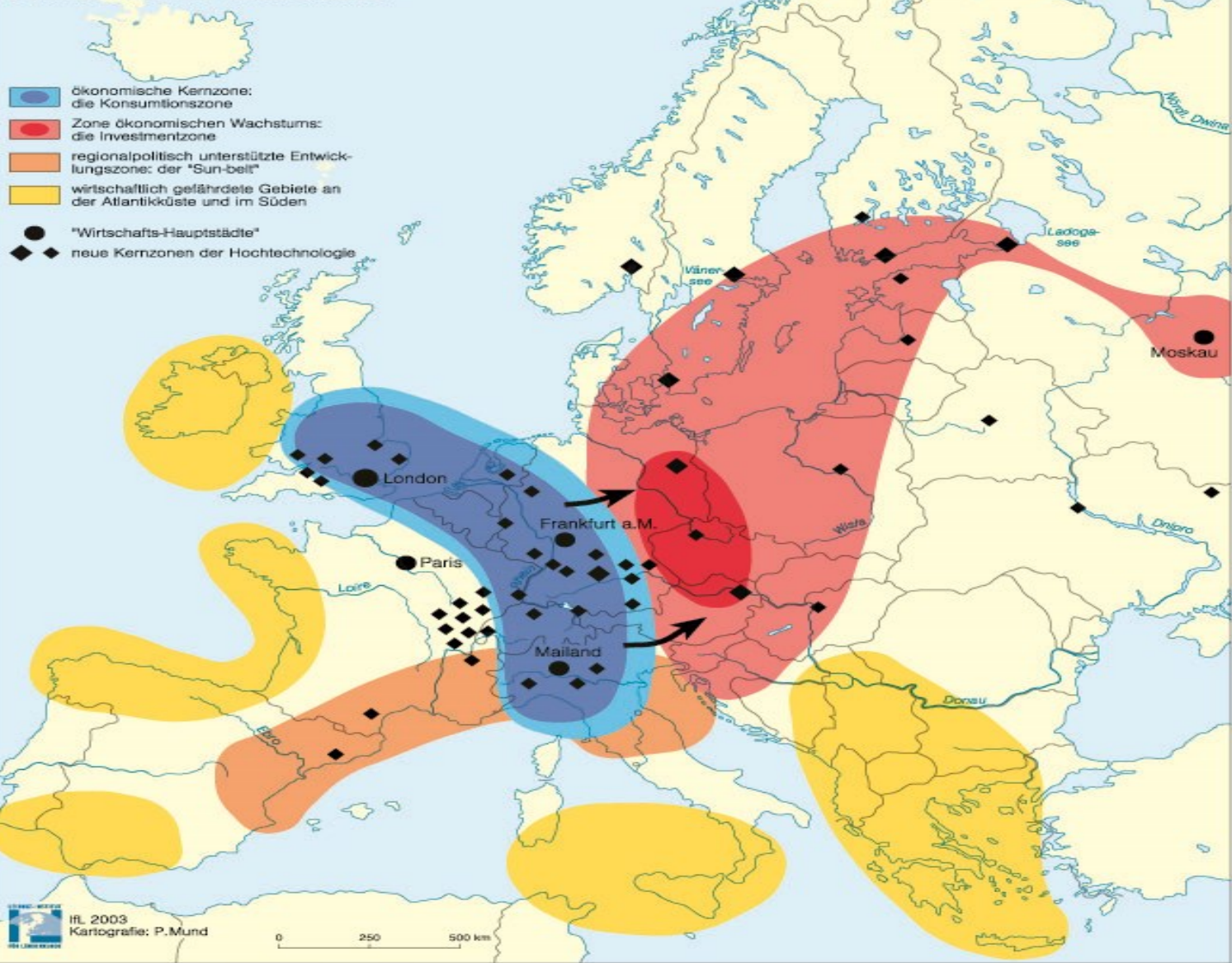
IL 2003
Kartografie: R. Brillner

Raummodell von einem monozentrischen zu einem polyzentrischen Europa

Quelle: Datar (Délégation à Aménagement du Territoire et à l'Action Régionale) (2002): Aménager la France de 2020. Mette les territoires en mouvement. Paris.

Erweiterung des Raummodells nach Osten: die "mitteleuropäisch-baltische Zone des ökonomischen Wachstums"

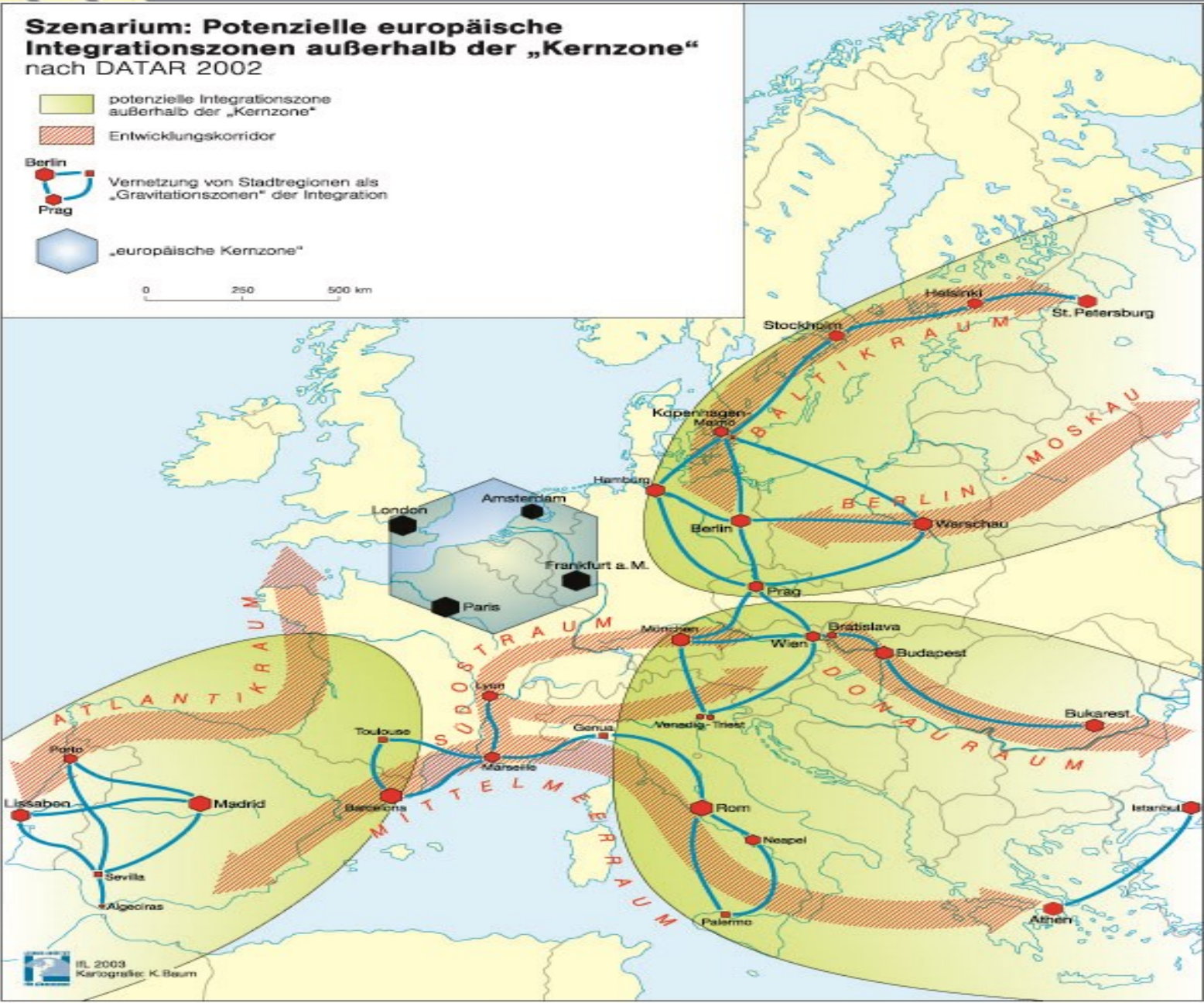

Quelle: Sinz, M. (1997): Zwischen Visionen und Projekten-Raumordnung auf europäischer Ebene. In: Raum, Nr. 27, S. 18-22, leicht verändert.

Szenarium: Potenzielle europäische Integrationszonen außerhalb der „Kernzone“ nach DATAR 2002

- potenzielle Integrationszone außerhalb der „Kernzone“
- Entwicklungskorridor
- Vernetzung von Stadtregionen als „Gravitationszonen“ der Integration
- „europäische Kernzone“

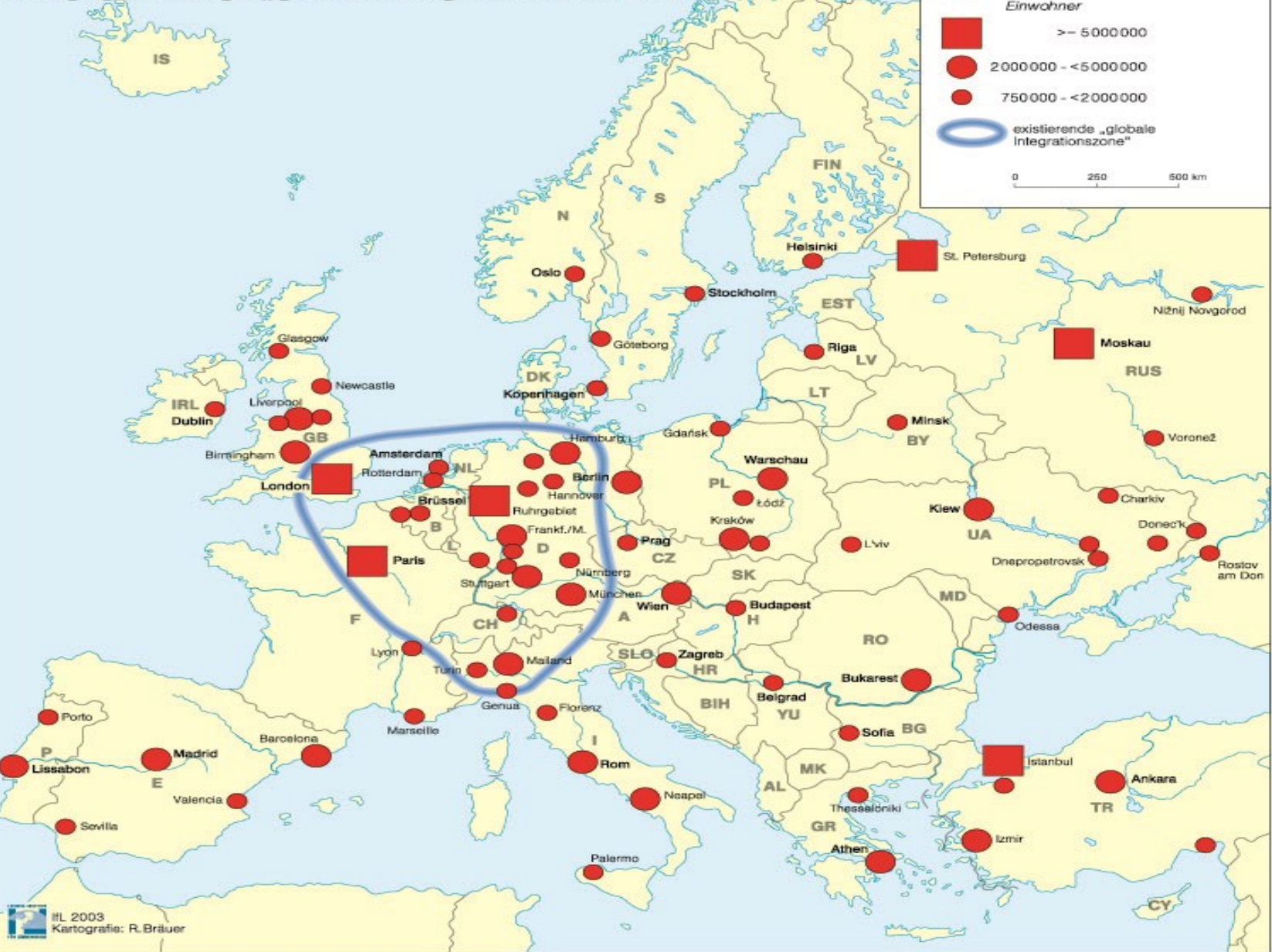
0 250 500 km

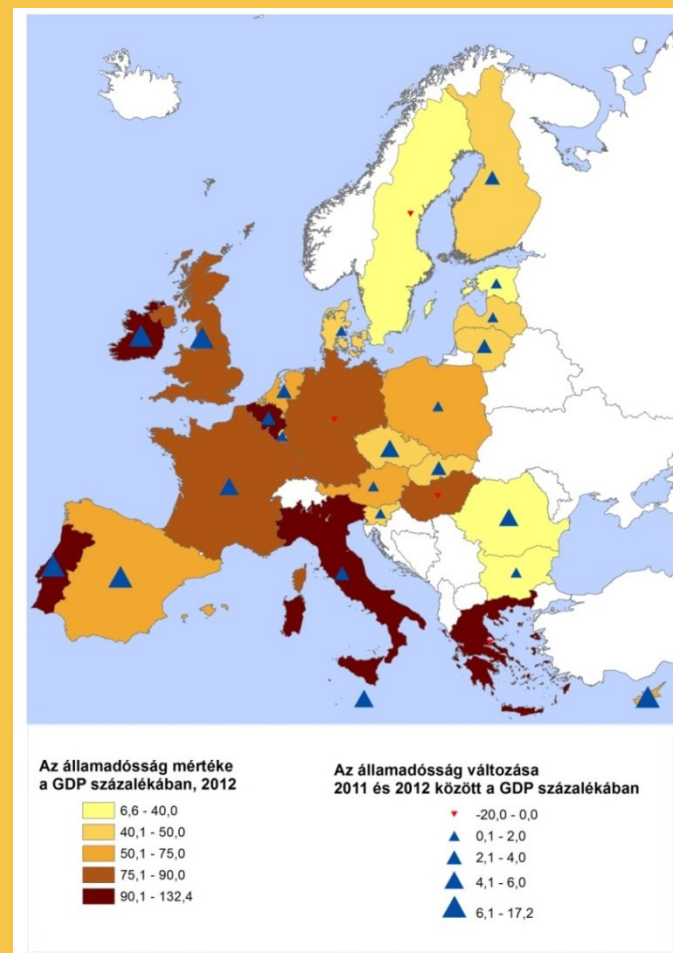
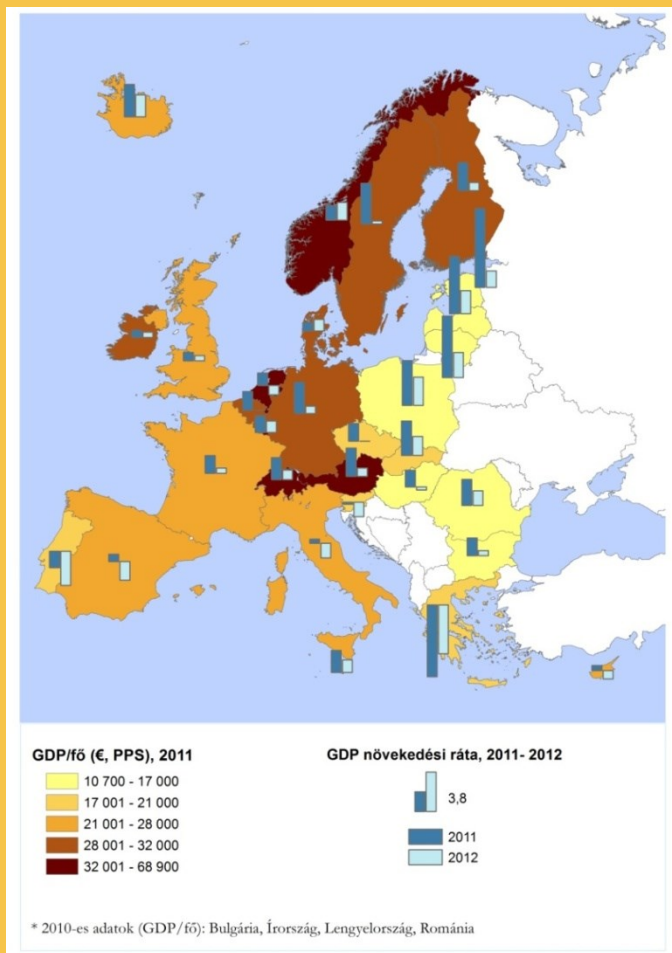
IFL 2003
Kartografie: K. Baum

Quelle: Datar (Délégation à l'Aménagement du Territoire et à l'Action Régionale) (2002): Aménager la France de 2020. Mettre les territoires en mouvement. Paris, (nicht veröffentlicht).

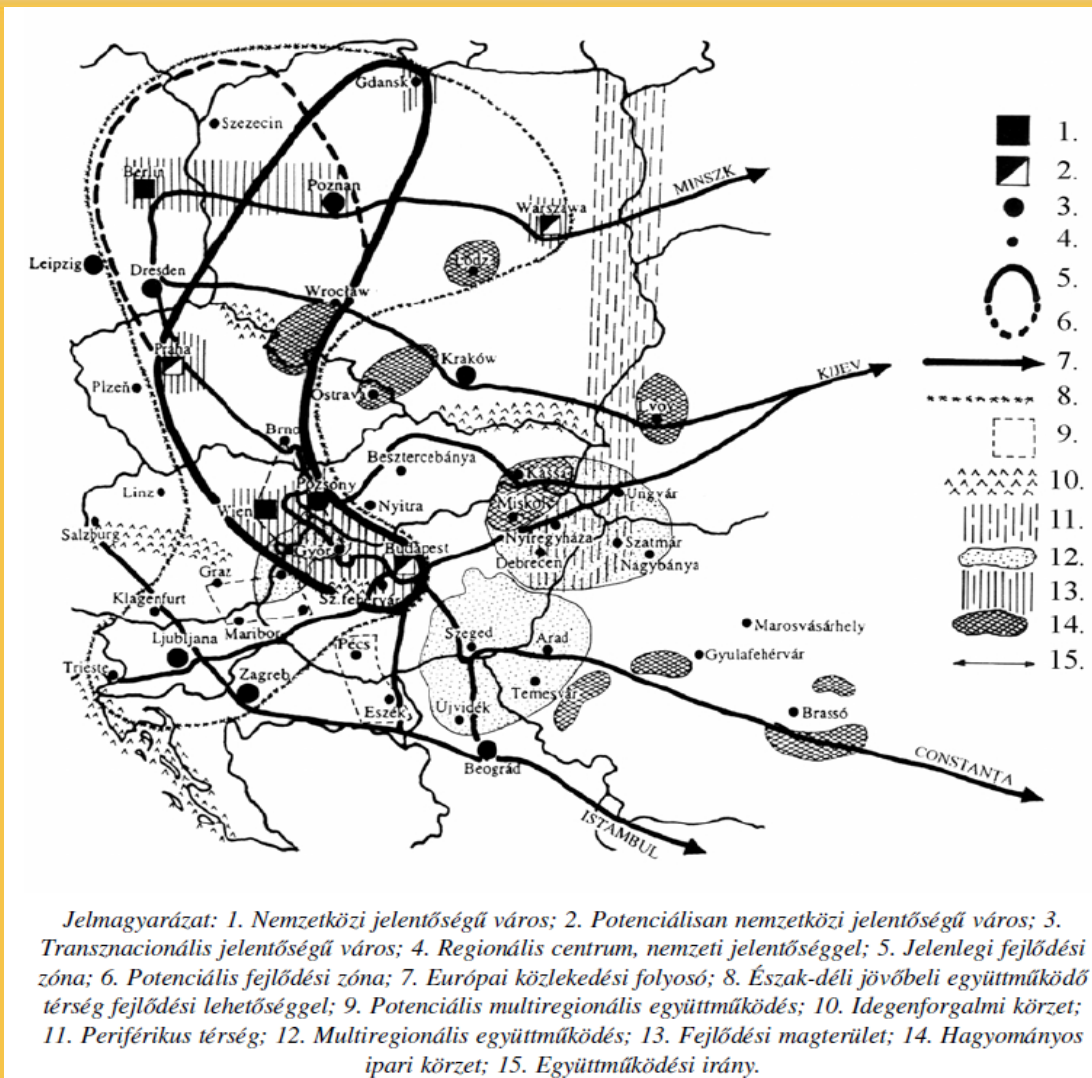
Die gegenwärtige „globale Integrationszone“ Europas

Európai Unió országainak gazdasági potenciálja

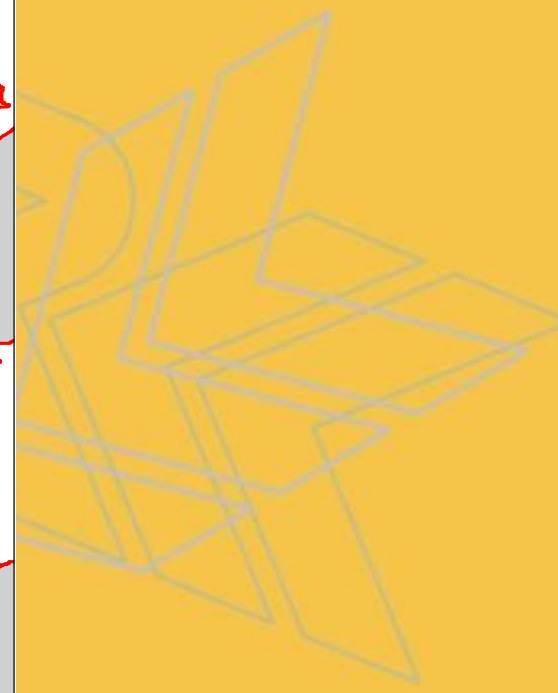

Kelet-Közép-Európa térszerkezete a kilencvenes években

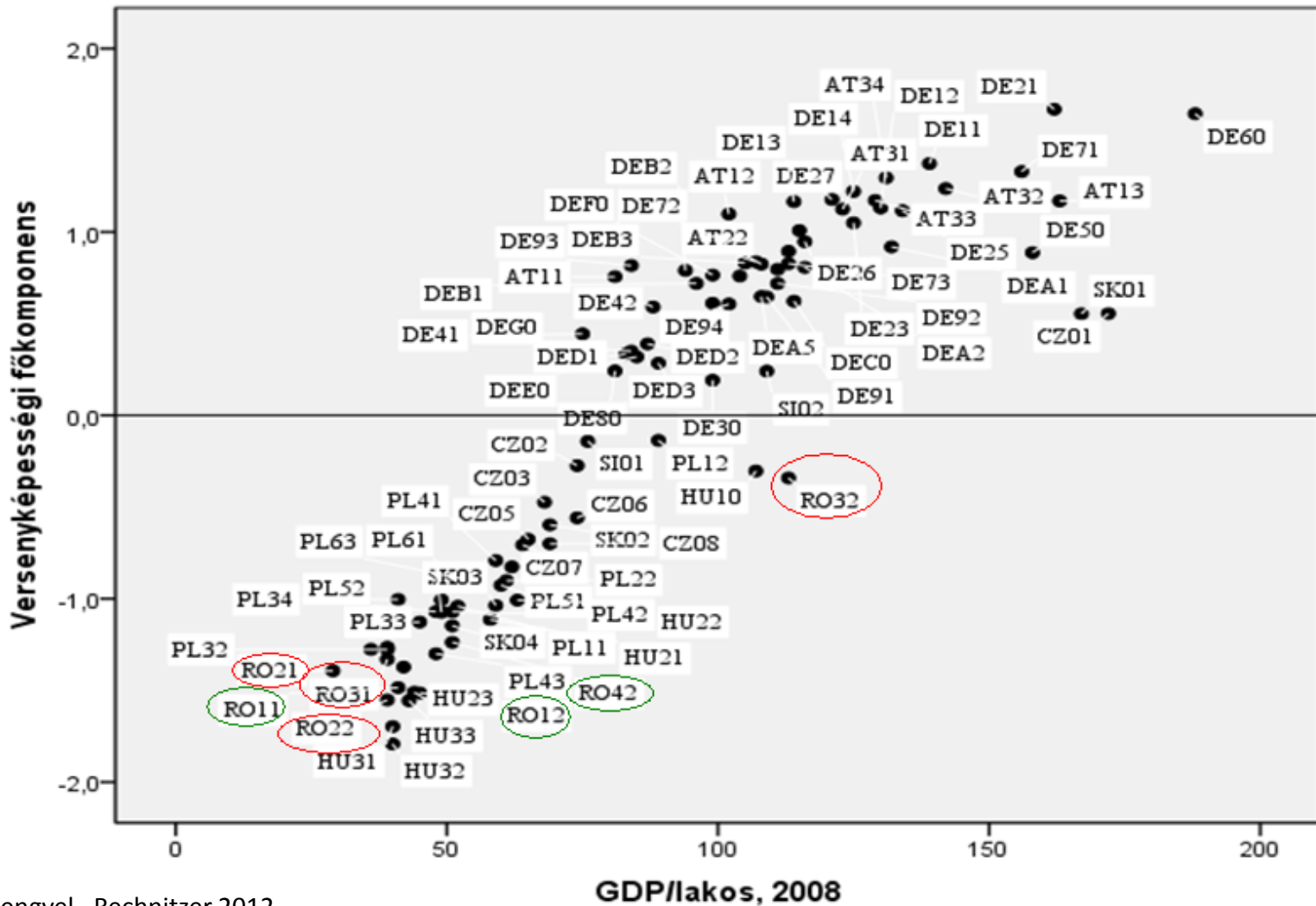
Európai Területi Együttműködési Kezdeményezések (2007-2013)

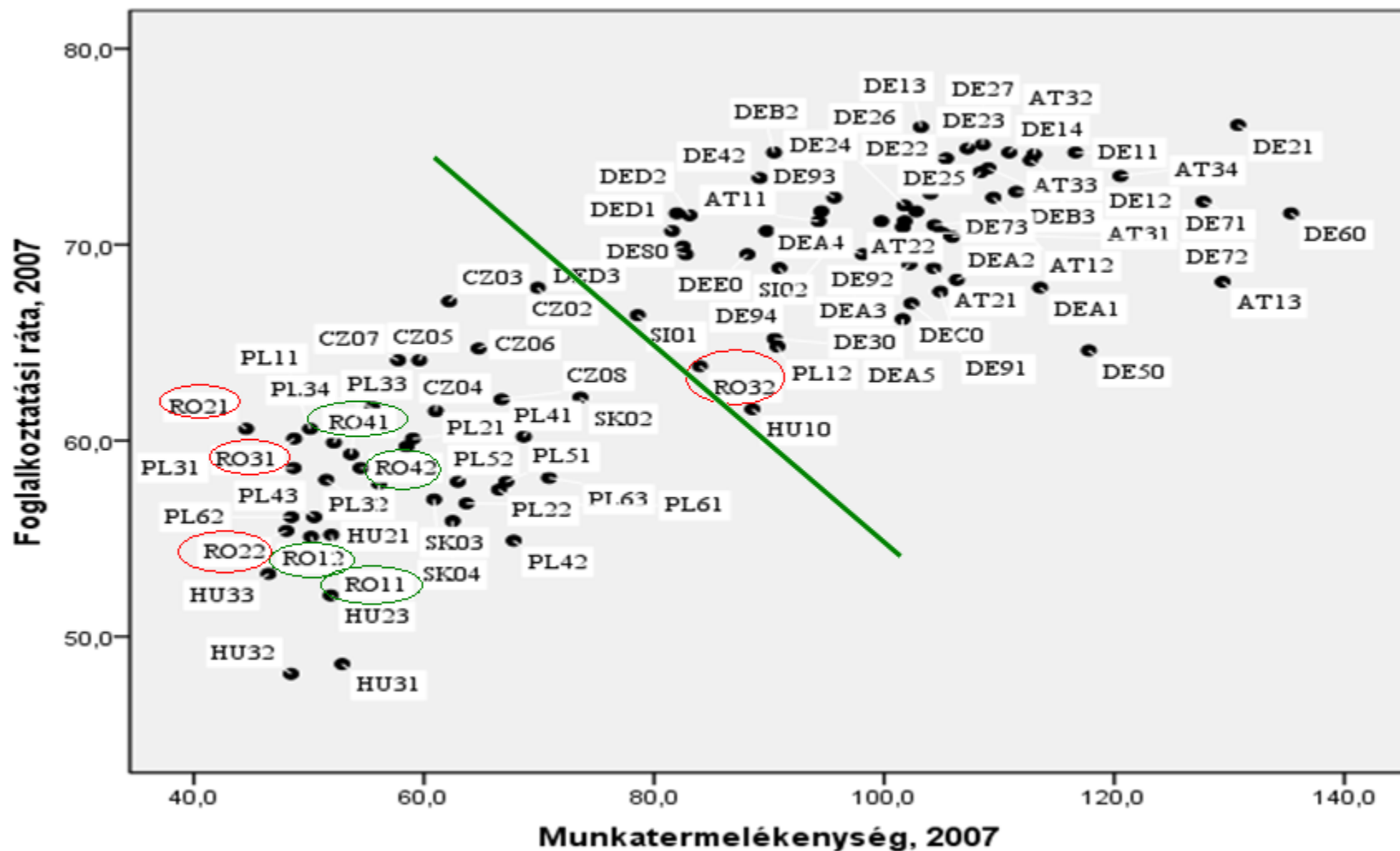
Kelet-Közép-Európa országai a Globális Versenyképességi Index mutatói alapján (2012)

Vizsgált tényezőcsoportok	CZ	PL	HU	SK	AU	SL	BU	HO	RO
Intézményrendszer	82	55	80	104	25	58	108	98	116
Infrastruktúra	38	73	50	56	15	35	76	44	97
Makro gazdasági környezet	42	72	44	54	33	50	31	60	58
Egészségügy, alapf. oktatás	53	43	51	42	20	24	49	60	83
Felsőoktatás	38	36	49	54	18	23	63	56	59
Fogyasztási piac	41	51	67	54	22	49	83	114	113
Munkaerő piac	75	57	79	86	32	91	49	106	104
Pénzügyi piac	57	37	72	47	34	128	80	92	77
Technológiai szint	31	42	49	45	17	34	52	50	59
Piac méret	40	19	52	59	36	78	62	71	43
Üzleti környezet	35	60	86	61	30	53	97	96	110
Innováció	34	63	37	89	23	32	92	74	102
Helyezés alapmutatók szerint	44	61	55	62	20	39	65	60	90
Helyezés hat. mutók szerint	34	28	52	51	19	55	59	72	64
Helyezés innovációs miliő szerint	32	61	58	74	10	36	97	83	106

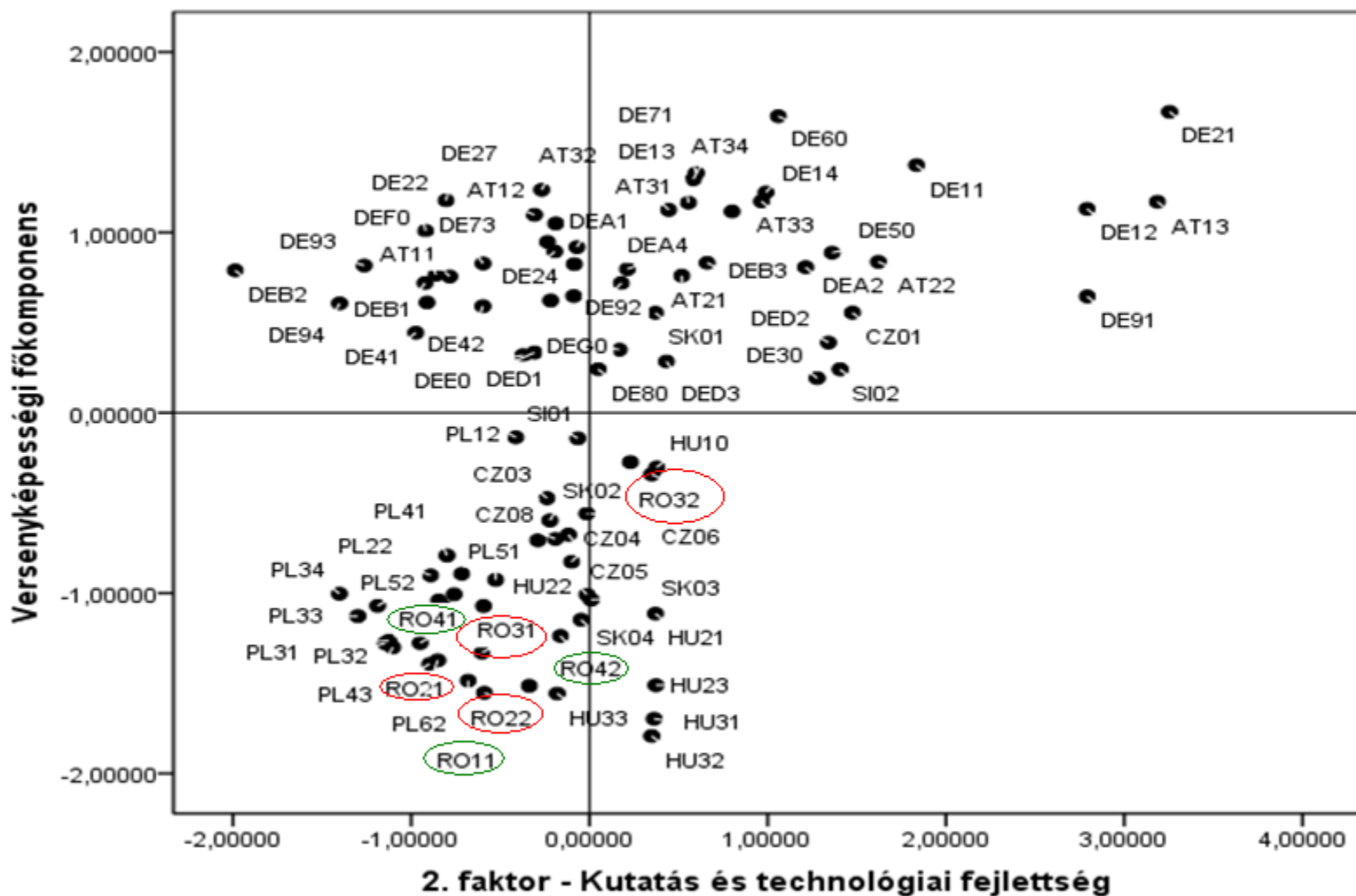
A versenyképességi főkomponens és a gazdasági fejlettség a Kelet-Közép-Európa régióiban

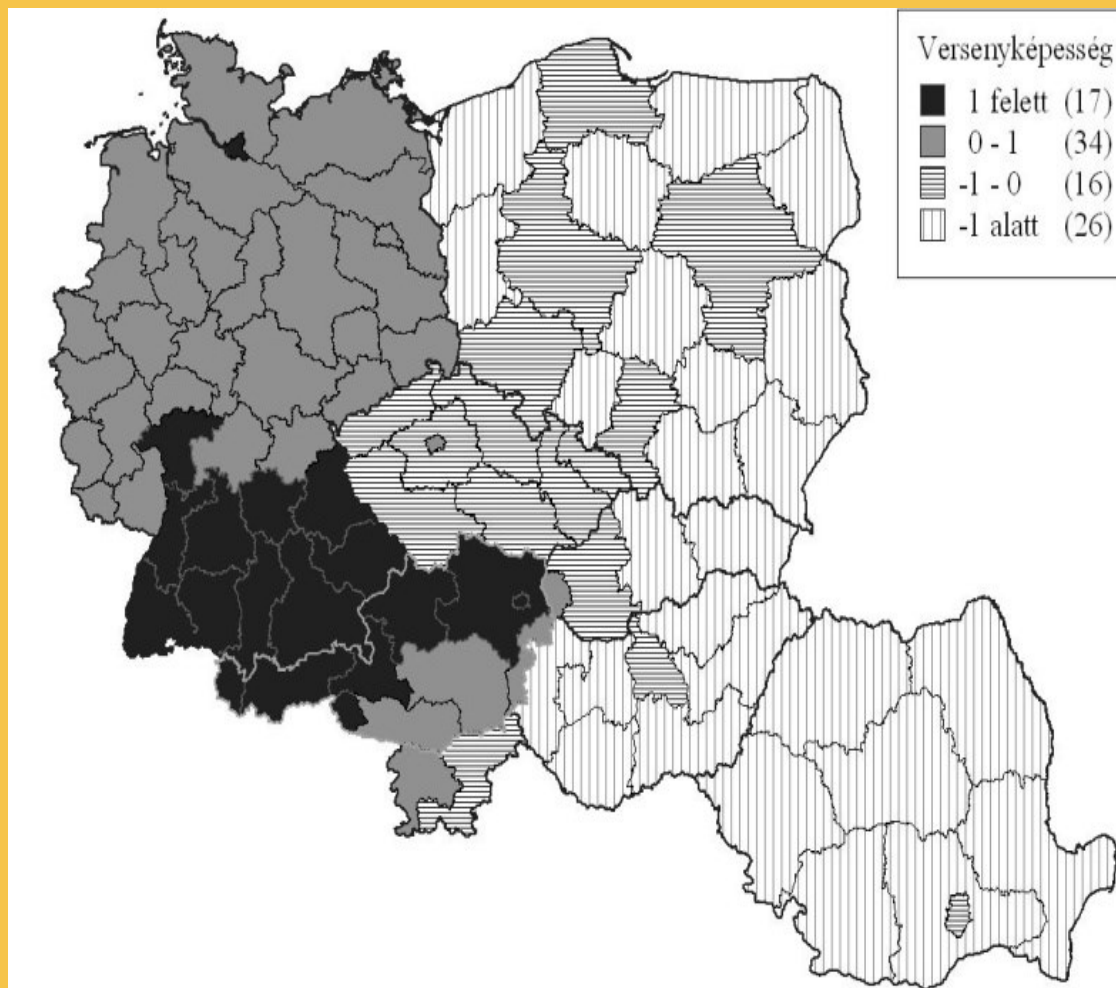
A foglalkoztatás és munkatermelékenység kapcsolata a Kelet-Közép-Európa régióban

Versenyképesség és a kutatás-fejlesztés kapcsolata Kelet-Közép-Európa régióiban

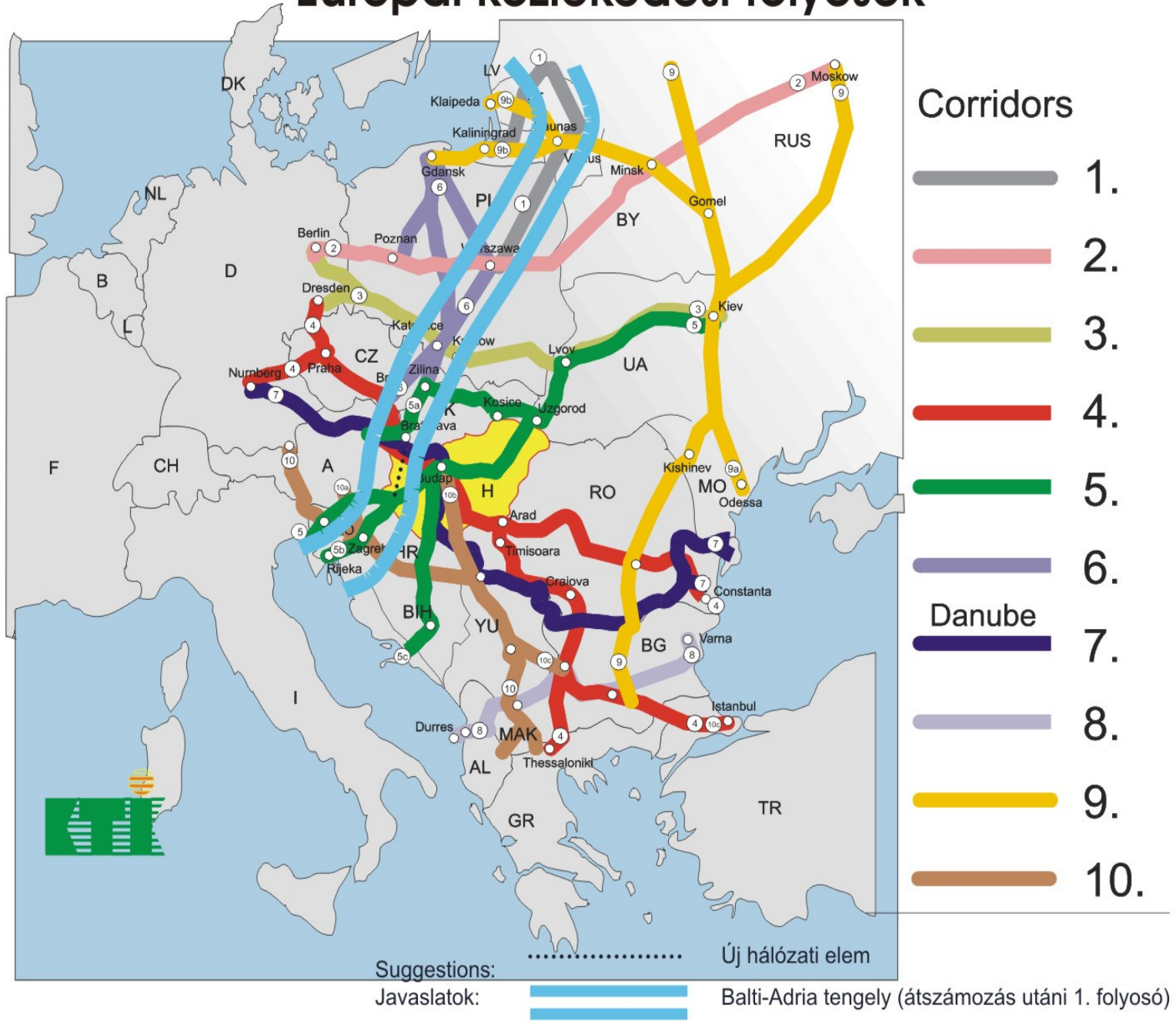
A Kelet-Közép-Európa régiók versenyképességének főkomponens szerinti típusa

Az első 20 legfejlettebb és a 20 legfejletlenebb régió (2009)

20 legmagasabb			20 legalacsonyabb		
1.	Belső-London (UK)	332	1.	Severozapaden (BG)	27
2.	Luxembourg (LU)	266	2.	Severen tsentralen (BG)	29
3.	Brüsszel (BE)	223	3.	Északkelet Románia (RO)	29
4.	Hamburg (DE)	188	4.	Yuzhen tsentralen (BG)	31
5.	Pozsony (SK)	178	5.	Severoiztochen (BG)	36
6.	Île de France (FR)	177	6.	Sud-Vest Oltenia (RO)	36
7.	Prága (CZ)	175	7.	Yugoiztochen (BG)	36
8.	Stockholm (SE)	172	8.	Délkelet Románia (RO)	38
9.	Groningen (NL)	170	9.	Észak-Magyarország (HU)	40
10.	Åland (FI)	166	10.	Dél-Muntenia (RO)	40
11.	Bécs (AT)	161	11.	Lubelskie (PL)	41
12.	Felső-Bajorország (DE)	160	12.	Podkarpackie (PL)	42
13.	Bréma (DE)	160	13.	Észak-Alföld (HU)	42
14.	Észak-Kelet Skócia (UK)	158	14.	Dél-Alföld (HU)	43
15.	Darmstadt (DE)	158	15.	Északnyugat-Románia (RO)	43
16.	Utrecht (NL)	157	16.	Dél-Dunántúl (HU)	45
17.	Észak-Hollandia (NL)	151	17.	Podlaskie (PL)	45
18.	Hovedstaden (DK)	149	18.	Warmińsko-Mazurskie (PL)	45
19.	Bolzano / Bozen (IT)	148	19.	Centru (RO)	46
20.	Berkshire, Buckinghamshire & Oxfordshire (UK)	142	20.	Świętokrzyskie (PL)	47

Európai közlekedési folyosók

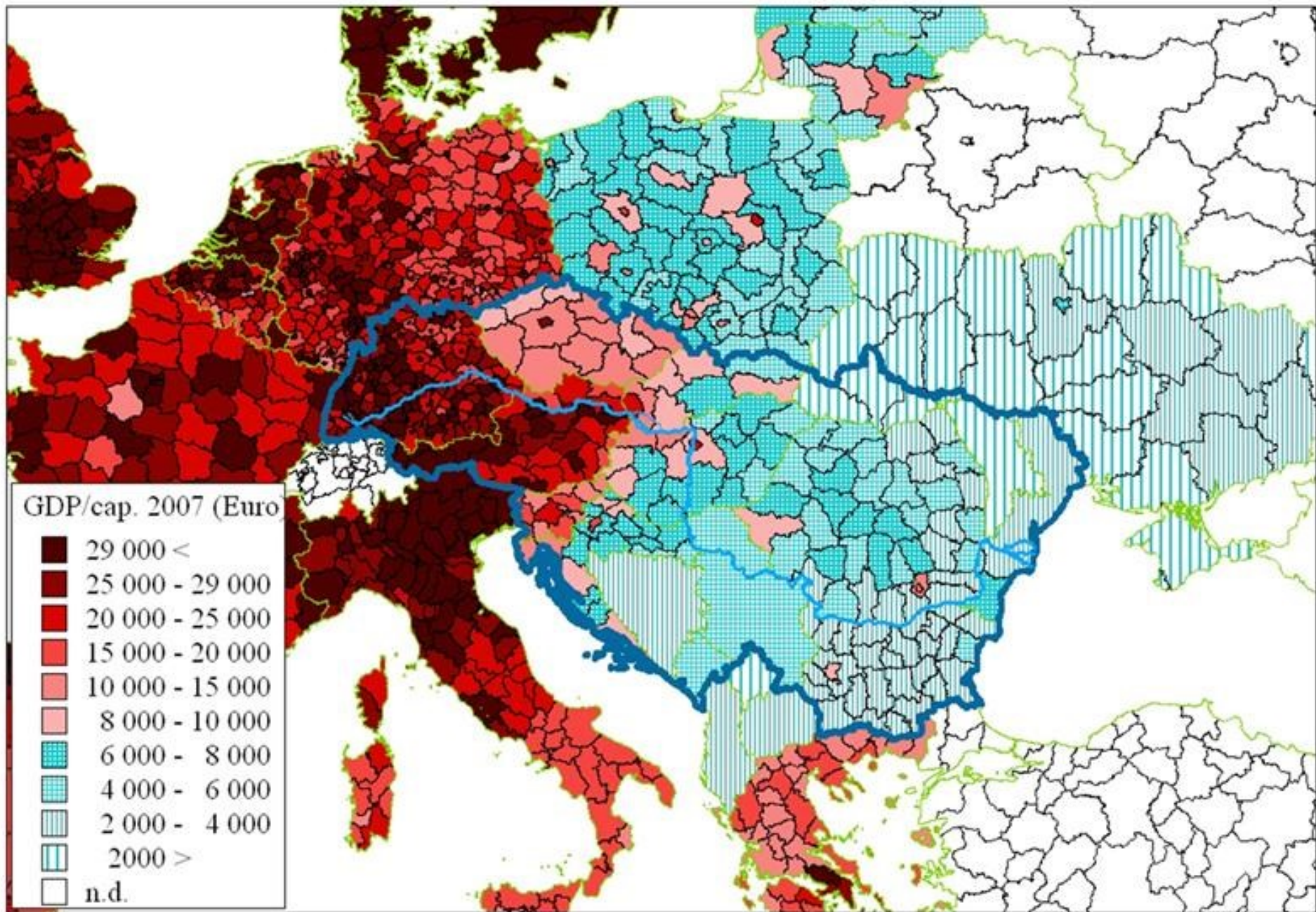

MTA Regionális Kutatások Központja

A Duna Térség – az Európai Duna Stratégia területe

Magyarország területi integrálódásának főbb dimenziói

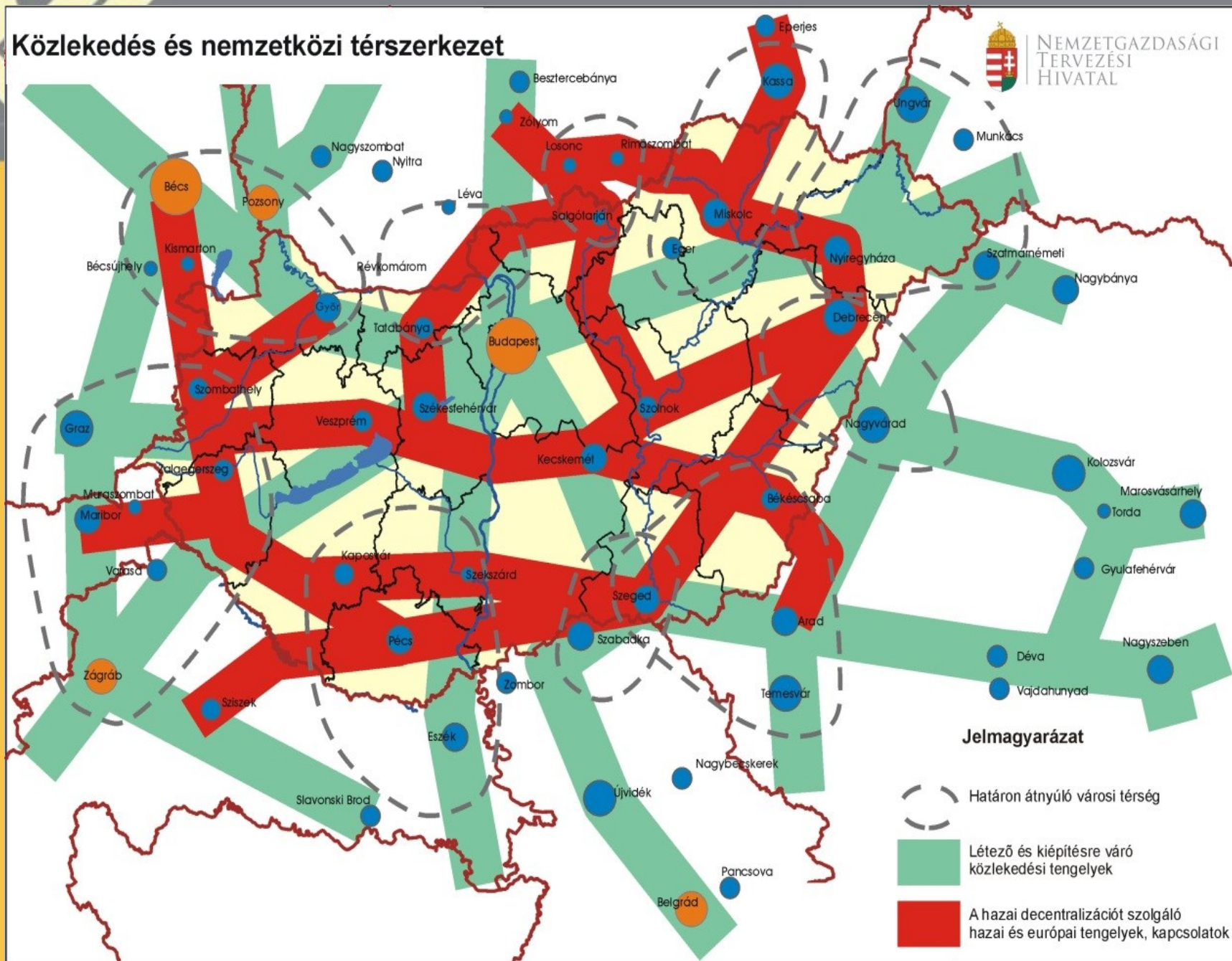
NEMZETGAZDASÁGI
TERVEZÉSI
HIVATAL

JELMAGYARÁZAT

- Főváros, országos központ
- ➔ Növekedési tengely
- V4+2 Együttműködés országai

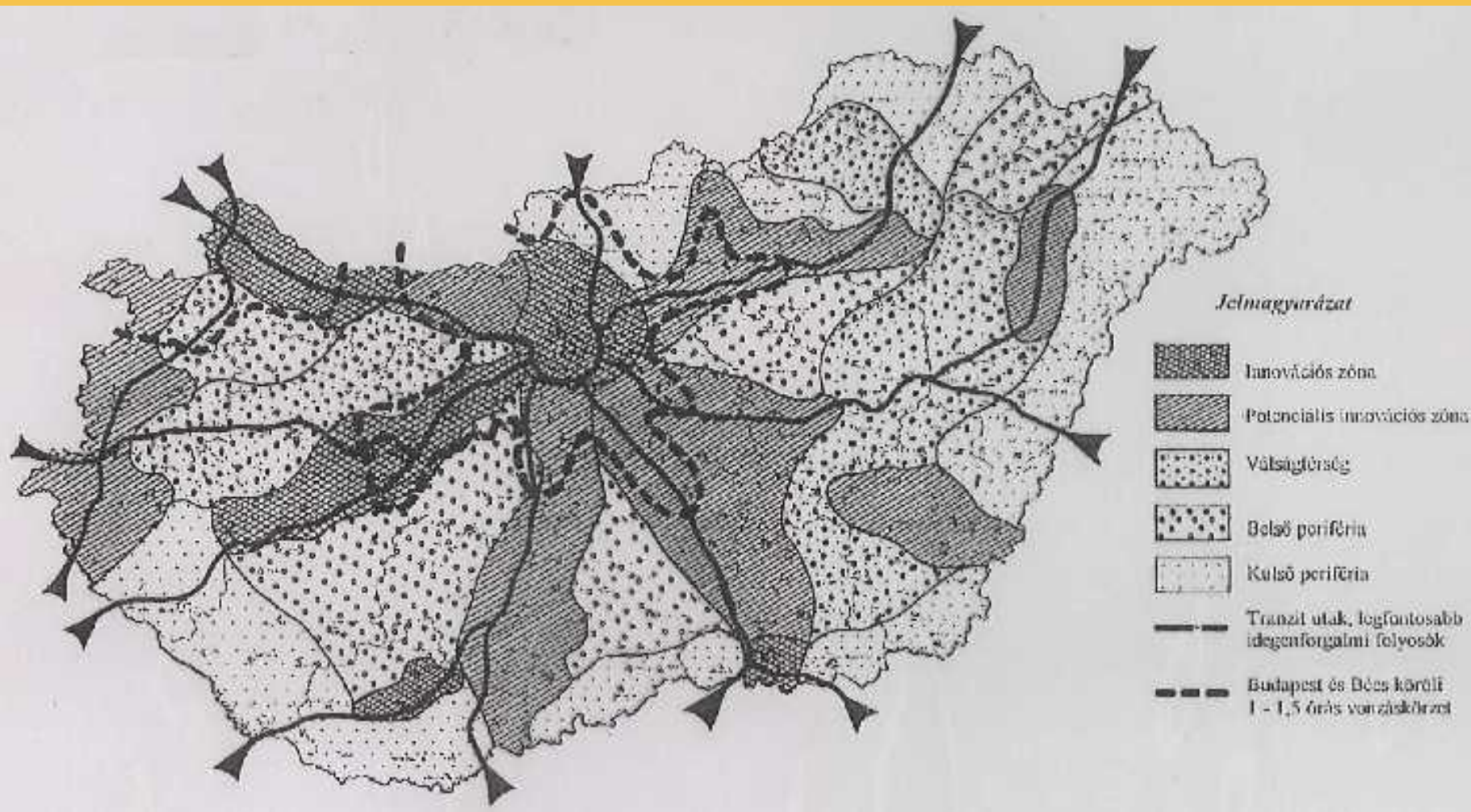
Közlekedés és nemzetközi térszerkezet

MTA Regionális Kutatások Központja

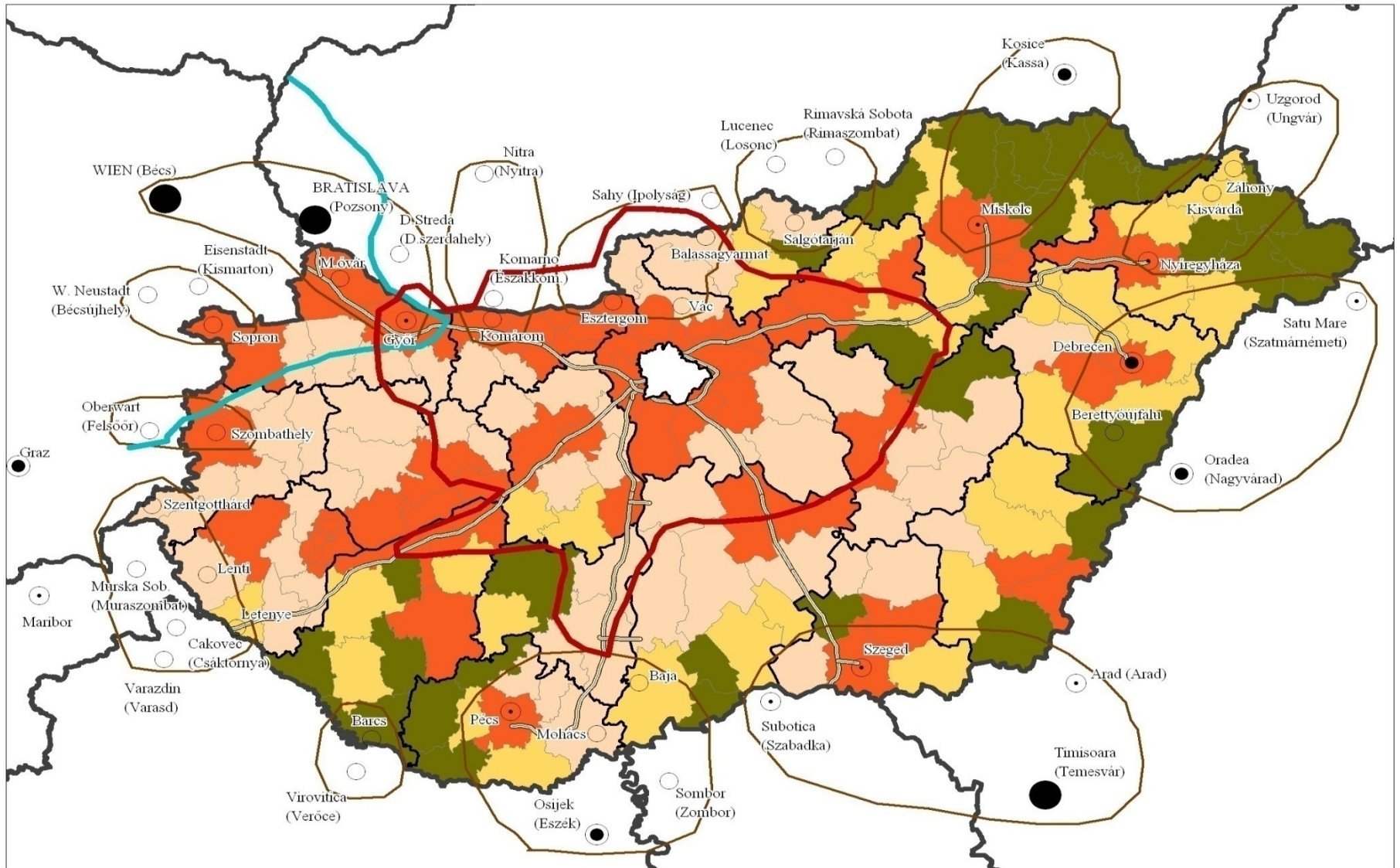

A magyar térszerkezet a kilencvenes évek elején

A magyar térszerkezet a 2010-ben

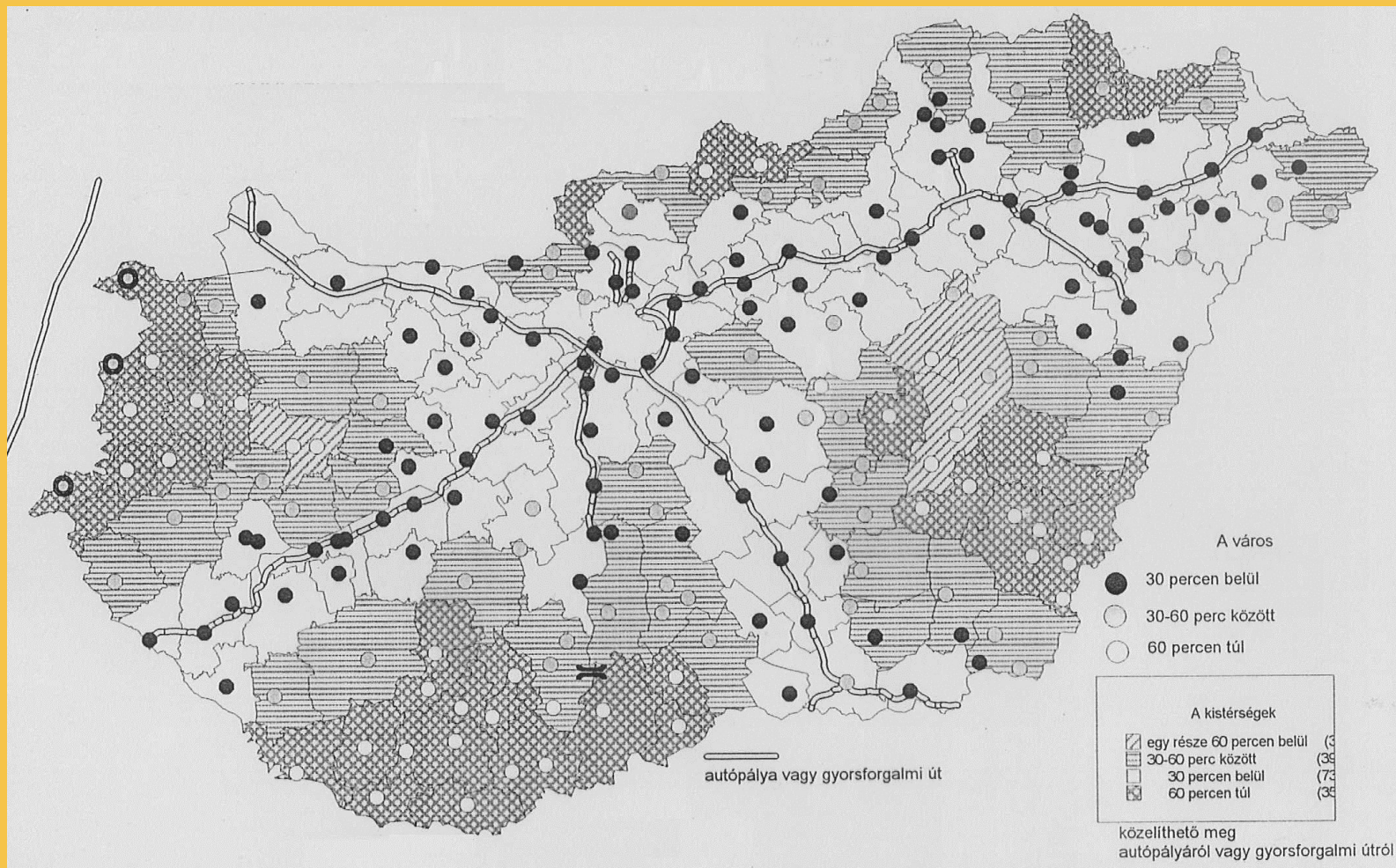
A területi GDP alakulása

(egy főre jutó érték alapján, változatlan áron, az országos érték százalékában)

Megnevezés	1995		2009	
Főváros		179		230
A leggazdagabb megye	Győr-Moson-Sopron	109	Győr-Moson-Sopron	109
A legszegényebb megye	Nógrád	60	Nógrád	45
A három leggazdagabb megye átlaga	1. Győr-Moson-Sopron 2. Vas 3. Fejér	105	1. Győr-Moson-Sopron 2. Komárom 3. Fejér	99
A három legszegényebb megye átlaga	1. Nógrád 2. Szabolcs-Szatmár 3. Pest	68	1. Nógrád 2. Szabolcs-Szatmár 3. Békés	50
A három leggazdagabb és legszegényebb megye átlagának hányadosa		1,56		1,98
Főváros és a leggazdagabb megye hányadosa		1,64		2,11
Főváros és a legszegényebb megye hányadosa		3,00		5,22

Forrás: KSH adatai alapján saját számítás.

Az autópályák megközelíthetősége a városokból és a kistérségekből, 2010

Forrás: Hardi Tamás

Irányok Kelet-Közép-Európa területi fejlődésében

- Egyre határozottabb versenytér alakul ki Kelet-Közép-Európában.
- Fővárosok versenye egyre élénkebb, ebben Berlin, Prága, Varsó, Bécs és Pozsony meghatározó szerepet játszik, a többi főváros helyzete csak országos szinten jelentős (koncentráció)
- Mindenütt a fővárosok, azok közvetlen térsége és a döntően a nyugati országrészekben lévő regionális nagyközpontok kínálnak kedvező telephelyi feltételeket és működési tereket, közel azonos dimenziókban és intézményekben (erős népességvonzás).
- A regionális különbségek nem csökkenek, sőt nőnek, stabil, nehezen elmozdulható térszerkezetek jönnek létre, amelyek tartós társadalmi, gazdasági, területi feszültségeket hordoznak.
- Az országok feltártsága (belső kapcsolataik, nemzetközi folyosókra való ráfűződés, hálózatokban való részvétel) különböző, a nagytérség szerveződés, összekapcsolódás gyenge.
- Határ menti térségek élénkülnek, újszerű kapcsolatok jelennek meg.

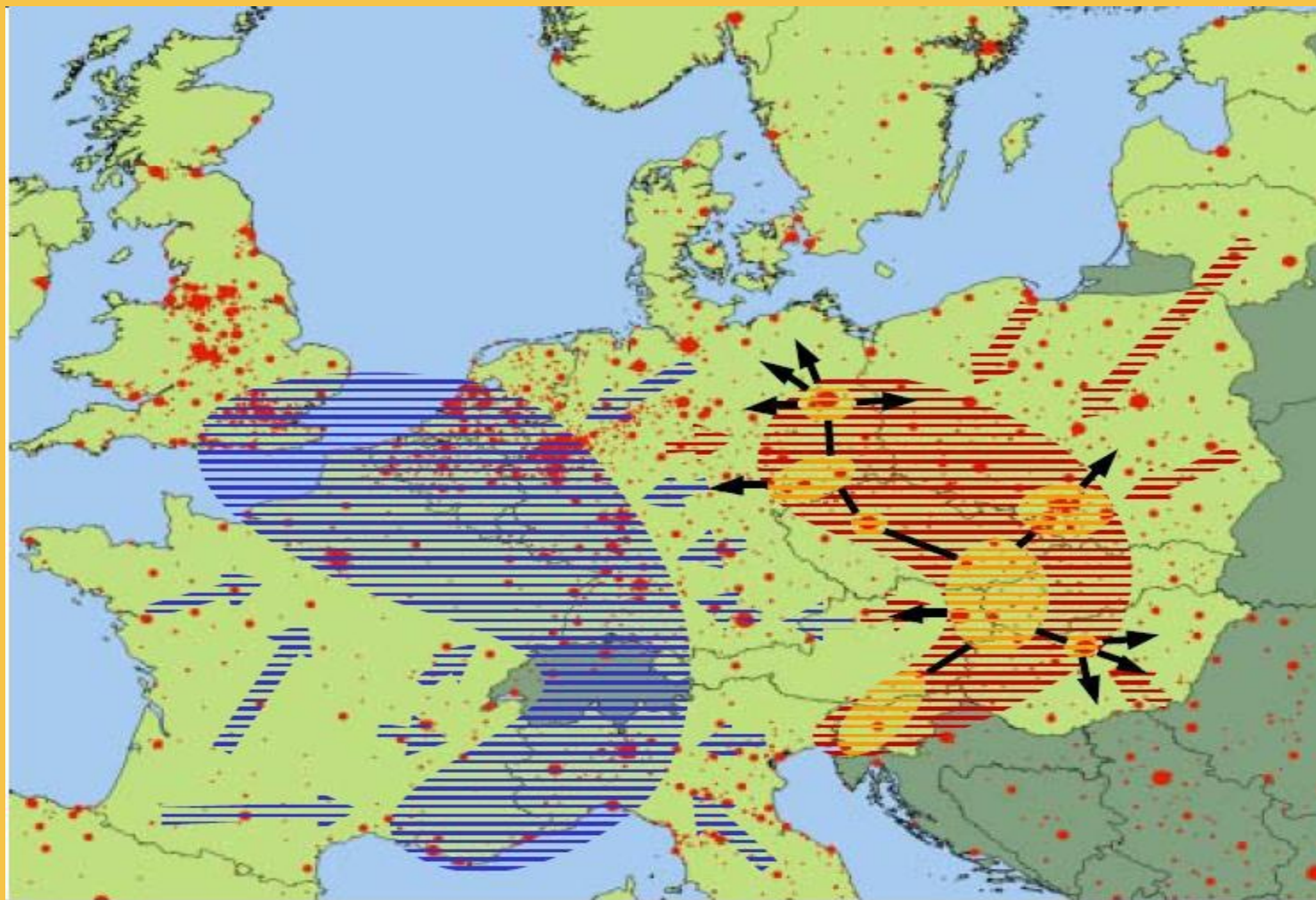

Tanulságok a magyar fejlesztés politika számára

- Kedvező földrajzi, geopolitikai helyzet tudatosabb érvényesítése.
- Budapest pozíciójának erősítése a (kelet-)közép-európai térség fővárosainak versenyében.
- A nagyvárosi hálózat adottságainak javítása, funkcionális nagyvárosi régiók szervezése, új területi politika.
- A regionális különbségek árnyaltabb kezelése, stabilitás és fékezés.
- Makroregionális együttműködések ösztönzése, támogatása (EDS, Centropa)
- Határ menti kapcsolatok élénkítése, új együttműködési terek ösztönzése (EGTC, város kapcsolatok)

A holnap két nagy fejlődési övezete Európában ?

MTA Regionális Kutatások Központja

Forrás: Nemzeti Növekedési Terv 2011

Köszönöm a figyelmüket!

RECHNJ@RKK.HU